

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Sveriges
Spelmäns
Riksförbund

VERKSAMHETSÅRET
1/1 2021 - 31/12 2021

Sveriges Spelmäns Riksförbund (SSR) är en sammanslutning av utövare och vänner av folklig musik och har till ändamål att som riksorganisation främja och företräda folkmusiken. SSR är Sveriges största folkmusikorganisation med ca 5500 medlemmar organiserade i 23 landskapsförbund över hela landet.

Sveriges Spelmäns Riksförbund stöttar arbetet för den traditionella musikens och dansens fortlevnad och utveckling i Sverige. Riksförbundet har två tydliga uppgifter, dels finns vi till som en samarbetspart i den lokala och regionala musikmiljön, dels är vår uppgift att samverka med kulturorganisationer och myndigheter på nationell nivå.

Sveriges Spelmäns Riksförbund
Box 34
64206 Malmköping
www.spelmansforbund.se
info@spelmansforbund.se

Organisationsnummer 887500-7893
Handelsbanken BG 5353-2842

FÖRVALTNING & ORGANISATION

Styrelsen:

Ordförande	Hadrian Prett	Stockholm
Vice ordförande	Kristina Berneholm	Hjo
Sekreterare	Annelie Westerlund	Alingsås
Ledamot	Birgitta Linder	Örebro
Ledamot	Siw Burman	Lycksele
Ledamot	Astrid Selling	Bräkne-Hoby
Ledamot	Eva Maaherra Lövheim	Umeå
Ledamot	Jesse Ljung	Delsbo

Christin Gudmundsson Falun valde att lämna sin styrelseplats 11 aug 2021.

Styrelsen har under året haft 8 protokollförda möten förutom det konstituerande mötet vid förbundsstämman, 3 under våren och 5 under hösten. På grund av det rådande pandemiläget beslutades att SSR:s förbundsstämma skulle hållas digitalt via Zoom. Årsstämman hölls den 18 april och flöt på bra utan tekniska problem med Ingela Thalén som ordförande. 37 delegater deltog i mötet.

Vid verksamhetsårets slut bestod förbundet av 5520 medlemmar fördelade på 23 landskapsförbund runt om i landet.

Under året har SSR förändrat sina rutiner kring ekonomin. Riksförbundet har en ny bokföringsfirma, NetOffice, som har kontor i Eskilstuna, Strängnäs och Stockholm. En förändring av strukturen i ekonomin har genomförts som synkar bättre både mot ekonomiprogram, daglig hantering och presentation. Förbundets ekonomi sköts i programmet Fortnox.

Sveriges Spelmäns Riksförbund har två anställda tjänstemän på sammanlagt en heltid och fördelningen ser ut så här:

- Verksamhetsledare 75 % (Patrik Andersson Tidman)
- Folkmusikkonsulent 25 %. (Anna Lindblad)

Kansliet hanterar administrativa uppgifter, viss ekonomihantering samt service till SSR:s styrelse och alla medlemmar.

Anna Lindblad var tjänstledig mellan 1 augusti och 31 december 2021. Hennes arbetsuppgifter utfördes av Hadrian Prett under perioden.

Under året har SSR initierat användningen av den digitala plattformen Microsoft 365 i styrelsearbete och administration och även landskapsförbunden ges möjlighet att ansluta.

Ekonomi redovisas i separat bilaga med det ekonomiska utfallet samt revisorernas berättelse.

Styrelsen har utsett en arbetsgrupp som består av Hadrian Prett, Sven Ahlbäck Siw Burman vars uppgift är att skapa en minnesfond i Ole Hjorts namn.

PANDEMI

Utdelning krisstöd

Med anledning av den djupa kris som kulturlivet erfor som följd av det andra året av pandemin utlyste Kulturrådet flera krisstöd i omgångar som var direkt riktade till ett sargat svenskt kulturliv. SSR ansökte och mottog 323 400 kr i krisstöd från Kulturrådet 2021. Stödet skulle delas ut och användas under 2021.

Styrelsen beslöt att dessa pengar skulle vara sökningsbara för alla landskapsförbund.

Pengarna kunde sökas för dessa tre inriktningar:

1. Tekniska förutsättningar för att kunna hålla styrelsemöten, årsmöten och träffar.
2. Tillfälligt sänkt medlemsavgift.
3. Ge möjlighet att konvertera lokala arrangemang, stämmor, spelträffar och konserter till webbsändningar, erbjuda seminarier, göra spelkurser.

8 förbund ansökte om särskilt stöd, övriga 15 förbund fick en schablonsumma utbetald på 5 000 kr var.

Ungdomsstipendie

På grund av pandemin ville SSR och Kulturens stimulera yngre medlemmar att fortsätta utöva och utveckla sitt musicerande. Ett ungdomsstipendium till 10 ungdomar upp till 20 år blev resultatet. Det största antalet mottagare av stipendiet var solister, en duo samt en större spelgrupp. Stipendiaterna skulle spegla hela riksförbundet och var därför spridda över hela Sverige. Mottagarna presenterades på Facebook under hösten.

Stipendiaterna var:

Rasmus Nyström
Erik Elofsson
William Sonnerklev
Oskar Gudnason
Elin Olanders
Albin Kuylenstierna

Laura Glenberg
Silene Høxbro Andersén/Sandra Holst
Isak Eriksson
Ungt Folk

KOMMUNIKATION

Spelmannen kom under året som vanligt ut med fyra nummer. Den pågående pandemin gjorde förstås att antalet publika arrangemang minskade drastiskt och därmed tillströmningen av såväl annonser som redaktionellt material. Trots detta lyckades det att behålla sidantalet 32 i varje nummer. Vår medlemstidning Spelmannen går ut till alla våra anslutna medlemmar och vid sidan av dessa finns även 167 prenumeranter.

Vi har arbetat strategiskt med sociala medier under året och ökat interaktionen markant med våra medlemmar och andra aktörer.

Riksförbundet har också tillgång till Google Workspace som plattform.

Under året har det gjorts ett gediget jobb att genomlysa landskapsförbundens hemsidor i syfte att sänka tröskeln för att kunna bli medlem.

Info förmedlas kontinuerligt till landskapsförbunden genom web möte, förbundets tidning Spelmannen, mailkontakt, sociala medier, hemsida.

SSR har arbetat fram en ny grafisk profil för att tydliggöra kommunikation.

Kurser, Temakvällar och Seminarie

Den 28 mars hade vi en föreläsning med Kristina Ernehed om arbetet med förnygring inom hembygdsrörelsen. Vi pratade om att uppdatera/modernisera folkrörelsen så att den är anpassad efter samtiden, att bli ett sammanhang där generationer möts och lär av varandra, att ge fler möjlighet till den gemenskap och de verktyg föreningslivet har att erbjuda, samt att vara öppen och inkluderande.

Tillsammans med Kulturens genomfördes 5 temakvällar med benämningen landskapsförbundsmöten. Upplägget riktade sig till styrelsemedlemmar i SSR:s landskapsförbund i första hand.

Teman för hösten var

- EXPO
- Kulturens
- Zornmärket
- STIM
- Nuläge i pandemitider

Ett seminarie som kallades *Ideellt utövande i fokus* arrangerades i digital form med en panel bestående av Mette Vårdal, norsk lokalpolitiker i Vågå, vice ordförande på Riksscene For Nasjonal og Internasjonal Folkemusikk, Joik og Folkedans i Oslo, Lawen Redar, kulturutskottet och Dan Lundberg, generaldirektör Musikverket. Moderator var Ingela Thalen. Seminariet riktades till SSR:s medlemmar.

SSR stöttar och ger bidrag för kurser som arrangeras av landskapsförbunden med inriktning på ungdomar. De benämns rikskurser.

Under 2021 genomfördes fyra rikskurser:

• Halvton	Medelpads folkmusikförbund
• Sjövik	Västergötlands spelmansförbund
• Hjortbergalägret	Smålands spelmansförbund
• Rimforsa	Östergötlands spelmansförbund

Sammanlagt 131 spelglada ungdomar deltog på dessa kurser. Vi hoppas att fler kan arrangera kurser under 2022.

MEDLEMSFÖRMÅNER

Instrumentförsäkring

Gruppen som ansvarar för försäkringen centralt i SSR årligen bestod 2021 av Göran Jönsson, Skåne spelmansförbund, Johan Eriksson, Dalarnas spelmansförbund och Patrik Andersson Tidman, verksamhetsledare SSR.

Gruppen har haft god kontakt under året. Diskussioner har förts kontinuerligt om utveckling och förbättringar kring försäkringen. En manual hör förfärdigats för att underlätta hanteringen av instrumentförsäkringen för ombuden i alla landskapsförbund. Det har också gjorts en premiekalkylator för beräkning av premie.

Det genomfördes en digital introduktionsträff för alla ombud den 10 maj som var välbesökt.

Gruppen har haft ett internt möte samt det årliga mötet med Folksams representanter Lars G Rydberg och Ritva Nuutinen efter premieredovisningen.

Frågor som gäller bedömningar av skador, vad som kan försäkras, hjälp att hantera försäkringen för ombuden är exempel på uppgifter som gruppen kontinuerligt besvarar och hanterar.

Musikinstrumentförsäkringen fungerar bra och är mycket uppskattad av våra medlemmar.

ScoreCloud

SSR och teamet bakom musiknotationsprogrammet ScoreCloud har ingått ett årligt avtal vilket innebär att SSR:s medlemmar får rabatt på årsprenumerationen av programmet. För att introducera ScoreCloud genomfördes i maj en kurs med Sven Ahlbäck som ledare och inspiratör som riktades till alla medlemmar i SSR.

SSR arrangerade en digital introduktionskurs/träff för registeransvariga och alla instrumentförsäkringsombud under våren som var välbesökt.

SAMVERKAN

Kulturens

Varje år upprättar Kulturens och SSR en handlingsplan för genomförandet av en rad gemensamma satsningar med målet att utveckla och erbjuda aktiviteter till medlemmarna.

Genom vår samverkansorganisation Nationella Rådet som består av Sveriges Spelmäns Riksförbund, Eric Sahlström Institutet, Svenska Folkdansringen och Riksförbundet för Folkmusik och Dans uppdaterar och informerar vi varandra om satsningar som planeras och genomförs i respektive organisationer med Kulturens.

Folk- och Världsmusikgalan genomfördes men blev digital. Projektet VMoD avslutades i dec 2021. Dans- och Spelmansstämman i Kungsträdgården genomfördes i en digital variant.

Pandemin kring Covid-19 förhindrade tyvärr mycket verksamhet att genomföras som tex Spelmansböcker. SSR och Kulturens har under året kartlagt behoven och vad som behöver tas fram gällande konceptet Spelmansböcker. Planen och förhoppningen är att arrangemanget kan genomföras 2022 tillsammans med Jämtland/Härjedalens spelmansförbund.

Omställningen till ett digitalt arbetssätt innebar ett för många annorlunda sätt att mötas men möjliggör ändå kontinuitet.

Ännu ett annorlunda år fyllt med svårigheter men även nya möjligheter med webinarier, digitala möten och utbildningar.

Världens Musik och Dans (VMoD)

Världens Musik o Dans är en satsning på folkmusik/världsmusik och folkdans/världsdans som startades i Skåne och i Västra Götaland hösten 2008.

Sedan dess har projektet vuxit, flyttat runt och genomförts i flera olika regioner. Projektet arrangeras av Sveriges Spelmäns Riksförbund som är projektansvarig samt Svenska Folkdansringen, Riksförbundet för Folkmusik och Dans samt Eric Sahlström Institutet, och Kulturens Bildningsverksamhet. Senast arrangerades VMoD i Västmanland och då var den regionala samarbetsparten Västmanlandsmusiken.

VMoD huvudsakliga mål är att synliggöra folk och världsmusik samt folk och världsdans och göra genren tillgänglig för fler. Detta uppnås genom att väcka intresset hos fler, speciellt ungdomar och hjälpa redan aktiva utövare att utvecklas.

I Sverige finns så mycket fantastisk musik och dans från Sverige och andra delar av världen som VMoD genom sin verksamhet vill ge alla möjlighet att ta del av.

Från januari 2016 och fram till och med december 2017 pågick VMoD i Västmanland. Under hösten 2019 sattes en förstudie i gång med Umeå som centralort för att undersöka möjligheterna att förlägga VMoD i Västerbotten. Förstudien gjordes av Jimmy Thorsell som också varit projektledare.

Under 2020 har projektet sysslat med förberedande av ansökningar, kartläggning av behov och kontaktskapande med arrangörer och utövare. Projektet avslutades med ett arrangemang på Sara kulturhus i dec, därefter slutrapporterades projektet. VMOD avslutas för denna gång i och med 31 dec 2021.

Branchfrukostar

RFOD bjuder in till en serie träffar i ett informellt format som går under namnet Branchfrukost. Tanken är att skapa en träffyta där man kan inspireras, hitta nya kontakter och/eller samarbetspartners. Serien har vart i ett digitalt format under pandemin men är menat som en fysisk träff. SSR är med som medarrangör.

ETHNO

Den pågående pandemin innebar att ETHNO-lägret för andra året ställdes in. I stället genomförde fem kontrakterade ETHNO-ledare en mindre turné i Dalarna med fyra spelningar under ETHNO-perioden. Dessutom spelade man in fem workshops som publicerades på nätet för alla spelsugna ungdomar därute.

När pandemin lättade under hösten genomfördes dock ett höst-ETHNO i Rättvik med 40 deltagare från dussinet europeiska länder och med välbesökta konserter i Leksand och Rättvik. SSR tillsammans med berörda landskapsförbund sponsrade sju stipendiater med halva avgiften.

Sommarens utställning på Folkmusikens hus i Rättvik ägnades åt ETHNO:s 30-årsjubileum och bjöd på bilder och musikvideor från närmare tjugo av de olika ETHNO-läger som idag arrangeras runtom i världen.

Sommaren 2020 skulle 30-årsjubileet också uppmärksammas genom festivalen EthnoFest i Rättvik som förstås även den ställdes in. I september 2021 firades dock ETHNO:s jubileum genom en åtta timmar lång webbsändning från Ethno World-kontoret i Bryssel med musik, konsertfilmer, samtal, workshops med mera.

Folk & Världsmusikgalan

Folk & Världsmusikgalan 2021 blev en ny digital gala som sändes från Stallet i Stockholm med bla Lena Willemark, Mikael Marin, Linnea Aall Campbell och Samantha Ohlanders på scen. Det hölls också tio webinarier under galaveckan. Galan lämnade detta år de traditionella kategorierna och delade i stället ut priser till ett antal sk Folkhjältar. Folk & Världsmusikgalan kommer fortsättningsvis att bli en biennal och arrangeras vartannat år. Nästa gala blir alltså i Skellefteå 2023.

Samspelsmedaljen

Under rubriken Samspel i Sundsvall (Samspelshelgen) sätts samspelet i fokus. Medelpads folkmusikförbund är huvudarrangör och SSR är medarrangör. Årets upplaga blev en utökning med lokala arrangörer och ett digert program kunde presenteras.

Notboksprojektet (fd Spelmansböcker)

Gamla notböcker och uppteckningar fortsätter att fånga människors intresse.

Det kommer kontinuerligt nya inspelningar och försök till att levandegöra äldre musikmaterial. Projektet Spelmansböcker initierades just pga. denna vilja och ambition 2017.

SSR är huvudansvarig tillsammans med Kulturens bildningsförbund och planerar och genomför projektet tillsammans med olika landskapsförbund över hela Sverige kring det lokala materialet. Det kan innehålla både musiken och dansen och kan/bör varieras mellan de olika arrangörerna. De första 3 arrangemangen genomfördes redan 2017. Under 2018 hade projektet en programpunkt under notbokskonferensen i Växjö, en workshop under Folk och Världsmusikgalan i

Norrköping och en helgkurs på Tomelilla folkhögskola med Sven Midgren som lärare.

Under 2019 arrangerades Spelmansböcker i Borghamn och där samarbetade Östergötland, Närke, Södermanland och Västmanlands spelmansförbund. Kursen innefattade musik, dans och föreläsningar. Initiativet har utvecklats av Astrid Selling tillsammans med Sven Midgren.

Projektet planerades att genomföras 2021 tillsammans med Småland, Skåne och Blekinges spelmansförbund men gick inte att genomföra pga pandemin. Nu planeras för 2022 i Jämtland/Härjedalen spelmansförbund.

NÄTVERKANDE

Folkelarm

Folkelarm arrangerades första gången 2005, och har blivit en årlig begivenhet, utom 2012 som var ett utvärderingsår.

Målet med Folkelarm är att marknadsföra folkmusikartister. Artister från hela Norden kan ansöka om att spela på Folkelarm och en jury väljer ut artister med utgångspunkt från kriterier bestämda av styrgruppen i Folkelarm.

Folkelarm har sedan starten delat ut Folkelarmpriset (Norwegian Folk Music Awards). Priset delas ut till folkmusikproduktioner från innevarande år. Kategorierna har varierat och 2021 var det dessa:

- Solist
- Traditionellt samspel
- Öppen klass
- Dansspel
- Dokumentation

Utöver dessa kategorier delas det ut pris till Årets folkmusiker och FolkOrgs arrangörpris.

Folkelarm är mötesplats för norsk och utländsk musikbransch. Arrangemanget har de sista åren samlat internationella delegater från många länder och en stor mängd norska delegater. Folkelarm arrangerar seminarier och workshops, samt egna arrangemang anpassade för branschaktörerna.

Samarbetsnämnden för folklig dans

SSR är en av medlemmarna i Samarbetsnämnden för folklig dans består av nationella dansorganisationer och institutioner.

Följande är representerade vid styrelsemöten: Svenska Folkdansringen, Folkmusikens hus i Rättvik, Inst. för kulturvetenskaper (Göteborgs universitet), Riksförbundet för folkmusik och dans (RFOD), Smålands musikarkiv, Sveriges spelmäns riksförbund (SSR).

Under det första pandemiåret 2020 öppnade Samarbetsnämnden för dansprojekt (amatörer, proffs och organisationer) att söka pengar från nämndens fond. Ca 40 projekt fick bidrag. Under 2021 har flertalet projekt redovisat hur de genomfört sina aktiviteter.

Styrelsen har också öppnat upp diskussioner kring hur intresset för folkdans ser ut i Norden.

Folk & Kultur

SSR är representerad i kulturkonventet Folk & Kultur, som varje år arrangeras i Eskilstuna, genom Ax-kulturorganisationer i samverkan och Ideell Kulturallians. SSR är med i Folk & Kultur vänner och stödjer därigenom arrangemanget ytterligare. Det genomfördes 2021 digitalt pga pandemin.

Ax och MAIS

SSR är representerad och engagerad i Ax-kulturorganisationer i samverkan genom en styrelseplats. På grund av att vi är medlem i Ax är vi samtidigt delaktiga i paraplyorganisationen Ideell Kulturallians.

SSR har under året 2021 en styrelseplats i MAIS-Musikarrangörer i samverkan.

European Folk Network

SSR blev medlem i EFN 202 och har sedan dess följt händelser och utveckling i nätverket. Kunskapsutbyte, seminarier och föredrag är utkomsten hittills. Tyvärr har det inte gått att närvara fysiskt än så länge på någon av nätverkets träffar pga pandemin.

Nordic Folk Council

NFC är en sammansättning av nationella organisationer inom folkmusik och dans i de nordiska länderna. Rådet fungerar som en informationskanal och en samlande kraft för folkkultur i Norden. Uppgiften som ordförande i rådet roterar. SSR har haft uppgiften under två år och lämnar 2022 över ansvaret till Tempi i Danmark.

Zornmärkesnämnden

SSR är representerad i Zornmärkesnämnden och har där en observerande funktion. Riksförbundet har under året tagit kontakt med Folkdansringen för att klargöra formerna för samarbete.

Uppspelningarna genomfördes digitalt under 2021 och är tänkt att arrangeras i fysisk form i Östergötland 2022.

Nationella samverkansrådet för folkmusik och dans

Samverkans-rådet består av:

- Eris Sahlström Institutet
- Svenska Folkdansringen
- Sveriges Spelmäns Riksförbund
- Riksförbundet för Folkmusik och Dans
- Studieförbundet Kulturens

Under 2020 förändrade samverkansrådet sitt sätt att arbeta inom genren Folk och världsmusik/dans. Arbetet fortsätter naturligtvis för att synliggöra genren och professionalisera och förbättra möjligheterna för utövare och artister inom genren. Samarbetsformen har förändrats inom rådet och medlemmarna fortsätter att diskutera Folk & Världsmusikgalans framtid, dess utformning och utveckling, detsamma gäller Dans- och spelmansstämman i Kungsträdgården och projektet VMoD.

Konkreta projekt leds och administreras av någon av rådets medlemmar, Dans- och spelmansstämman i Kungsträdgården leds och administreras av Folkdansringen, Riksföreningen för Folkmusik o Dans projekterar Folk- och Världsmusikgalan och Sveriges Spelmäns Riksförbund driver VMoD (Världens Musik och Dans).

Gruppen enades om att Kulturens skulle vara sammankallande och under 2021 har gruppen haft ett möte.

Blekinge spelmansförbund
Bohusläns spelmansförbund
Dalarnas spelmansförbund
Dalslands spelmansförbund
Gotland Spelfolki
Gästriklands spelmansförbund
Hallands spelmansförbund
Hälsinglands spelmansförbund
Jämtland/Härjedalens spelmansförbund
Medelpads folkmusikförbund
Norrbottens spelmansförbund
Skånes spelmansförbund
Smålands spelmansförbund
Stockholms spelmansgille
Södermanlands spelmansförbund
Uplands spelmansförbund
Värmlands spelmansförbund
Västerbottens spelmansförbund
Västergötlands spelmansförbund
Västmanlands spelmansförbund
Ångermanlands spelmansförbund
Örebro läns folkmusikförbund
Östergötlands spelmansförbund

Ett stort tack till alla medlemmar för spelåret 2021

Samarbetspartners:

Ax-Kulturorganisationer i samverkan

MAIS-Musikarrangörer i samverkan

Kulturens Bildningsverksamhet

Statens kulturråd